

EUROCHAMBRES

GİRİŞİMCİ HAKLARI BEYANNAMESİ

EUROCHAMBRES'in

60. yıldönümü vesilesiyle

AB kurumlarına sunduğu öneri

Girişimci Hakları

Beyannamesi

60 yıl önceki ilk yıllarından bu yana, AB projesi sosyal piyasa ekonomisi modeli üzerine kurulmuş olup, serbest piyasayı kapsamlı bir sosyal güvenlik sistemiyle bir araya getirmiştir. Bu model için denge hayati önem taşır; kendi ayakları üzerinde duran, sağlıklı işletmelerin başı çektiği dinamik bir piyasa olmadan sosyal destek sağlanamaz.

Yukarıda bahsedilen ihtiyacı karşılamak amacıyla hazırlanan ve Komisyon'un 2014-19 Sosyal Haklar Sütunu girişiminin bir devamı niteliğinde olan EUROCHAMBRES'in bu önerisinin adı, Girişimci Hakları Beyannamesi'dir. Burada belirtilen 12 hak, AB'deki girişimcilerin ve işletmelerin büyümeleri, zenginleşmeleri ve uluslararası alanda rekabet edebilmeleri için ve nihayetinde bizim sosyal değerlerimizi ve standartlarımızı devam ettirebilmemiz için gerekli ön koşullarla ilgilidir.

Girişimciler yalnızca istihdam sağlayan veya vergi ödeyen kişiler olarak tanımlanamazlar. Onlar, öğretmen, eğitimci, inovasyon sahipleri, yaratıcılar; kendi yerel toplumlarının aktif üyeleridir ve AB'nin geniş anlamdaki rekabetçilik gündeminin itici güçleridir.

Girişimciler, genellikle "haklarından" pek bahsetmezler; ancak girişimcilerin ihtiyaçlarının ihmal edilmemesi ve bu konunun sürekli olarak politika süreçlerinin önemli bir parçası olmasını sağlamak için politikacıların ve yetkililerin artık proaktif olması gerekmektedir.

Son yıllarda, AB'nin birçok yerinde yeni şirket kurma (*start-up*) kültürü oldukça ivme kazanmıştır. Bu durum, bir başarı hikayesi olsa da buzdaiğının yalnızca görünen kısmıdır. Avrupa artık bu yeni şirketlerimizin ve son derece önemli olan milyonlarca kurulu işletmemizin gelişmesini ve büyümesini sağlayan reformları ve tedbirleri hayata geçirmelidir.

EUROCHAMBRES'in bu önerisi, 2019-2024 yasama döneminde AB nezdinde başlatılıp devam ettirilebilecek reform ve tedbirlere ilişkin belli başlı tavsiyeleri içermektedir.

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği (*EUROCHAMBRES*) olarak 2018 yılında 60. yaşımızı kutlarken hazırladığımız Girişimci Hakları Beyannamesi, Avrupa'nın geleceği üzerine yapılan tartişmalara bir katkı niteliğindedir. Burada ifade edilen 12 hakla bir sonraki AB yasama döneminin rekabetçilik gündemine ilişkin yol haritası sunulmaktadır. Avrupa'yı hem işletmeler hem de iş yapma açısından dünyanın en iyi yeri haline getirmek için Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve Üye Devletleri ellerini taşın altına koymaya ve Odalar ile birlikte çalışmaya davet ediyoruz.

Christoph LEITL Başkan

12 Girişimci Hakkı:

1. Tam işleyen tek pazar
2. AB'nin de ötesinde adil ve elverişli ticaret koşulları
3. Yeterli düzeyde niteliğe, beceriye sahip esnek bir işgücü
4. Göçmenlerin etkili ekonomik entegrasyonu
5. Kullanılabilir ve uygun finansman çözümleri
6. AB mevzuatının KOBİ dostu bir şekilde tasarlanması, uygulanması ve izlenmesi
7. Tüm Avrupa'da girişimci bir zihniyetin gelişmesini teşvik edecek tedbirler
8. İşletmelerin kurulması ve büyümesini kolaylaştıran bir ekosistem
9. Başarısızlık sonrası ikinci bir şans ve işletme devrinin kolaylaştırılması
10. Risk alma imkanı sağlayan ve inovasyonu teşvik eden ekonomik ve hukuki çerçeve
11. Gelişmiş, birbiriyle bağlantılı ve erişilebilir dijital altyapı
12. Enerji kaynağı ve hammadde arzının uygun fiyatlı ve güvenli olması

Bu 12 girişimci hakkı ile ilgili ilave yorum ve tavsiyeler, belgenin devamında sunulmuştur.

1. Tam İşleyen Tek Pazar

Bağlam

Ulusal yasal düzenlemelerin farklı olması tek pazara zarar vermektedir. Bilhassa hizmet sektöründe ilerleme kaydedilememesi son derece endişe uyandırmaktadır. *Single Market Scoreboard* verilerine göre, 2015 yılında Üye Devletlerin ortalama ticaret entegrasyonu hizmet sektöründe % 6.6 iken aynı oran mallar için %20.6 olarak gerçekleşmiştir.

Ekonominin giderek artan bir şekilde dijitalleşmesine ayak uydurabilmek adına iç pazarın dijital çağa uygun hale getirilmesine ve sınır ötesi ticaret ve işbirliği yapan mikro işletmelerin sayısının giderek arttığı gerçeğinin dikkate alınmasına öncelik verilmelidir.

Şirketler, başka Üye Devletlerde faaliyet gösterdiklerinde çoğu zaman tüketicinin korunmasına yönelik farklı kurallarla karşı karşıya kalmaktadır. Bilhassa KOBİ'lerin aşına olmadıkları kurallar nedeniyle sorumlu tutulabilecekleri endişesiyle mallarını ve hizmetlerini başka ülke pazarlarına götürme hevesleri kırılmıştır.

Tavsiyeler

Komisyon, KOBİ'lerin öne çıktığı ve halen daha değerlendirilmemiş önemli potansiyeli olan hizmet sektöründe **Tek Pazarı tamamlamak için iddialı adımlar** atmalıdır. Ancak, üye ülkeler bu önemli sektörde ulusal engellerin azaltılması ihtiyacının olduğu fikrini benimsemezlerse, bu nafile bir adım olacaktır. 2017'de Komisyon'un oldukça sınırlı mahiyetteki Hizmetler e-Kart (Services e-Card) önerisine Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in verdiği tepkiden de anlaşılacağı üzere, ekonomik anlamda oldukça önemli olan bu sektörde yapılacak reformlara karşı endişe verici bir direnç mevcuttur.

İşletmeler için bilgiye erişim çok daha kolay hale getirilmelidir. Bunun için, her bir Üye Devlet içerisinde çok dilli hizmet veren bir Tek Başvuru Noktası (PSC) ile birlikte **Hizmetler Direktifi'nin doğru bir şekilde uygulanması** çok önemlidir. Bazı PSC'ler halihazırda tam olarak işliyor olsa da, kullanıcı dostu olmaktan çok uzaktadır. Bu aracın daha anlaşılır ve kolay kullanılabilir olması gerekmektedir. Bu bağlamda dijital teknoloji, sınır ötesi hizmet sağlayıcılara, diğer Üye Devletler'deki gerekliliklerini yerine getirmelerine yardımcı olmak için daha gelişmiş, daha zamanında ve proaktif bir yaklaşım sunma alanı yaratmaktadır.

Komisyon, 2015 yılında %6.6 olarak kaydedilen hizmet sektörü entegrasyon oranını, önümüzdeki 5 yıllık dönem için iki katına çıkarmayı hedeflemelidir. Bu iddialı hedefin, üye ülkelerin de desteğini gerektirecek benzer iddialı tekliflerle desteklenmesi gerekmektedir. Bu konuda başarısız olmak, tek pazarın dört özgürlüğünden birinin gelişmemesi anlamına gelecektir, bu da AB'nin sosyo-ekonomik yapısına zarar verecektir.

Şirketlerin yaşam döngüleri boyunca dijital süreçleri kullanması konusu, Komisyon'un çalışmalarının odağı olmalıdır. Gelecekte, **tamamen çevrimiçi işlem yapabilme sağlanmalıdır**. Yakında hayata geçirilecek Tek Dijital Kapı (*Single Digital Gateway*), bu amaca erişmek ve “digital by default” (*varsayılan olarak dijital*) kavramının “cross-border by default” (*varsayılan olarak sınır ötesi*) kavramıyla uyumunu sağlamak için çok önemli bir bileşendir.

Politika yapıcılar, sınır ötesi faaliyetleri olan şirketler için bir seçenek olarak basit ve esnek yapıya haiz bir **Avrupa Özel Şirketler Tüzüğü (SPE)** oluşturma fikrini yeniden ele almalıdır. Bu sayede, diğer AB Üye Devletlerinde şirket kurma sürecindeki karmaşıklık giderilebilir, yasal belirginlik artırılabilir ve hukuki ve idari maliyetler azaltılabilecektir. Bütün bunlar, bilhassa KOBİ'lere fayda sağlayacaktır. Ayrıca bunun yaratacağı ilave bir değer de, bu şirket türünün Üye Devletlerdeki tüketicilerde “AB markası” bilincini geliştirmesi olacaktır.

Tüketicinin korunması alanında azami uyum çalışmalarının daha fazla yapılması hem ekonomi alanındaki oyuncular hem tüketiciler için fayda sağlasa da, herşeyin fazlasının ters etki yaratabileceği ve istenilen politika hedefi için istenmeyen sonuçlar doğurabileceği, yasa yapıcılar tarafından bilinmelidir. **Çevrimiçi ve çevirimdışı kurallarının** uyumlaştırılması daha fazla şeffaflık getirirse de, değerini ispatlamış kurallardan feragat etmek anlamlı değildir. E-ticaret alanında ticaretle uğraşanları satış yapmaya zorlamanın gerçekten tüketicilerin çıkarlarına ve işletmelerin maliyet/fayda dengesine hizmet edip etmediğini anlamak için kapsamlı bir çalışma yapılması gereklidir.

2. AB'nin de ötesinde adil ve elverişli ticaret koşulları

Bağlam

Bir işletme pazarını ne kadar büyütebiliyorsa, o kadar çok satış yapabilir; ayrıca piyasa koşullarındaki ve tüketici davranışlarındaki dalgalanmalardan da o kadar az etkilenir. Bununla birlikte, uluslararasılaşma ve büyüme arasında da güçlü bir ilişki vardır. İhracat yapan şirketler, ihracat yapmayanlarla karşılaştırıldığında, daha inovatif olma ve daha iyi maaş ödeme eğilimi göstermektedir.

Ancak, korumacı politikalara tüm dünyada daha çok rağbet gösterildiğinden ve popülist akımlar çok taraflı ticaret sisteminin geleceğini tehdit ettiğinden, dünya ticaret düzeni yakın tarihin en zorlu sınavını vermektedir. Ayrıca AB'nin, Atlantik'in her iki tarafındaki önemli ticari ortaklarla gelecekte yürüteceği ticari ilişkileri ile ilgili kuşkular da giderek artmaktadır.

Birkaç yıl içerisinde, küresel büyümenin %90'ı AB'nin dışında yaratılacaktır. Bu nedenle, küreselleşmiş ekonomide rekabet edebilmek için Avrupalı şirketlerin yabancı büyüme merkezlerine erişimlerini sağlayan bir AB ticaret politikası oluşturmak hiç olmadığı kadar önemlidir. KOBİ'lerin yalnızca ticaret politikalarında değil ticaret teşviği ve desteğinde de kapsanması bu hedefe ulaşmanın ön koşuludur.

AB, benzer düşünen ortaklarla birlikte çalışarak, çok taraflı kurallara dayalı sistemi korumalı ve güçlendirmeli; ticari kuralların yasal belirginliği ve tutarlılığını sağlamalı ve Avrupalı şirketleri ve vatandaşları adil olmayan ticaretin sonuçlarından korumalıdır.

Aynı zamanda, AB birlikten ayrılan bir üyesiyle daha önce hiç tecrübe edilmemiş bir müzakere sürecine girmektedir. 27 üyeli Avrupa Birliği'ndeki birçok işletme için Birleşik Krallık bir ticaret ortağı olarak önemi düşünüldüğünde, AB ve Birleşik Krallık arasındaki ilişkinin geleceğine dair bu müzakerelerin, EUROCHAMBRES'in defaatle yaptığı "ticaret odaklı Brexit" çağrısını yansıtması hayati önem taşımaktadır.

Tavsiyeler

AB'nin küreselleşmeyi şekillendirmede "Avrupalı" bir yol çizmesi ve değişen jeopolitik ortamla birlikte işletmelerin ve vatandaşların farklılaşan beklentilerine uyum sağlamak için örnek teşkil etmesi gerekmektedir. KOBİ'ler için "**önce küçük düşün**" ilkesinin **AB ticaret politikası oluşturma sürecinin merkezinde** olması bilhassa önemlidir. Tüm anlaşmalarda KOBİ'lerle ilgili iddialı bölümlerin olması yeterli değildir; özellikle basit menşei kurallarının temel kriter haline getirilmesi gerekmektedir; zira ön şartların fazlasıyla karmaşık olması, KOBİ'lerin bunları uygulamasını engellemektedir.

Başarılı bir ticaret politikası, nihayetinde o politikanın başarılı bir şekilde uygulanmasına bağlı olduğundan, Odalar, AB Devlet Başkanları'na, Avrupa Komisyonu'na ve Avrupa Parlamentosu'na çağrıda bulunmaktadır; tüm AB ticaret anlaşmaları için **ortalama %75 tercih kullanım oranı AB'nin tümü için bir siyasi hedef olarak tayin edilmelidir.**

Ticaretin faydalarının girişimcilere ve KOBİ'lere ulaşabilmesi için **ulusal düzeyde uygulamaya yönelik, özel olarak hazırlanmış yol haritalarının AB ticaret anlaşmalarına eşlik etmesi gerekmektedir;** uygulama her zaman evde başlar.

Brexit sonrası Birleşik Krallık ile ilişkilerle ilgili tartışmalar, hasarın yalnızca AB'nin 27 Üye Devletindeki Birleşik Krallık ile doğrudan ya da dolaylı ticari bağları olan şirketlerle sınırlandırılmasına odaklanmalıdır. Bu bağlamda, **bilhassa gümrük ile ilgili gereklilikler ve mevzuatlardaki farklılıklar olmak üzere tarife dışı engellerin asgari düzeye indirilmesi** çok önemli hususlar olacaktır. Diğer AB ticaret müzakerelerinde de olduğu üzere, **Komisyon, Odalar gibi daha geniş ekonominin temsilcilerinin sürece sistematik katkıda bulunmasına imkan verecek mekanizmaları oluşturmalarıdır.**

Şu andan itibaren bir gecikme olmasa dahi, bir ticaret müzakeresi bağlamında öngörülen geçiş süresi kısadır; dolayısıyla EUROCHAMBRES, işletmelerin kendilerini büyük bir belirsizlikte bulacağı tehlikesinin altını çizmektedir. Ticaretle uğraşanların 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla konumlarını tayin edebilmeleri için Komisyon, Odalar da dahil olmak üzere iş camiasıyla birlikte çalışmalıdır.

3. Yeterli Düzeyde Niteliğe, Beceriye Sahip Esnek bir İşgücü

Bağlam

2018 yılındaki EUROCHAMBRES Ekonomi Anketi, nitelikli personel eksikliğini önümüzdeki yılın ikinci büyük sınavı olarak tespit etmiştir. Bu sonuç, AB'de giderek

artan seviyede bir nitelik uyumsuzluğu olduğunu gösteren yakın tarihli başka birçok çalışmayı ve anketi doğrular niteliktedir.

Nitelik uyumsuzluğu ve nitelikli personel eksikliğinin sürekli olmasının maliyeti, bireyler, işverenler, ekonomi ve toplumun tümü için oldukça fazladır. Nitelikli personel eksikliği, şirketlerin inovasyon yapma ve yeni teknolojilere uyum sağlama yeteneğini kısıtlamaktadır. Bununla bağlantılı olarak, çalışanların yanlış işlere girmesinden doğan nitelik uyumsuzluğu, işgücü verimliliğini azaltmakta ve daha fazla işsizlik, daha düşük ücretler, daha az iş tatmini ve daha sağlıksız bir kariyer gelişimi riskini beraberinde getirmektedir.

Eğer bugün bu sınıma hem kısa dönemli hem uzun dönemli tedbirlerle birlikte etkili bir şekilde ele alınmazsa, zamanla daha da ciddi bir hal alacaktır. Teknolojik, demografik ve sosyo-ekonomik değişimin, dalgalanmaların giderek artan hızı, endüstrileri ve iş modellerini dönüştürmekte, işverenlerin ihtiyaç duyduğu nitelikleri değiştirmekte ve çalışanların niteliklerinin yaşam ömrünü kısaltmaktadır.

Bugünün son derece dinamik olan işgücü piyasasında, işverenlerin niteliklere yönelik mevcut ve tahmini ihtiyaçlarını iyi anlayabilmek çok önemli olmakla birlikte bu anlayış, AB'nin birçok Üye Devletinde şaşırtıcı bir şekilde mevcut değildir.

Avrupa içerisinde hareketliliği ve istihdam edilebilirliği arttırmak için nitelik ve yeterliliklerin hızlı ve kolay bir şekilde tanınması önemlidir. AB içerisinde farklı yeterlilikler arasındaki şeffaflığı artırmak amacıyla oluşturulan Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'ni (AYÇ), hala çapraz başvuru açısından sorun yaratan kısıtları bulunmaktadır.

Bununla birlikte, bilhassa AB üyesi olmayan ülkelerdeki kişilerin nitelik ve yeterliliklerini değerlendirmek ve dolayısıyla tanımak da zorluk teşkil etmektedir.

Tavsiyeler

İşgücü piyasasında ihtiyaç duyulan nitelikleri öngörmek ve bunlara ilişkin hazırlıkları yapmak için Avrupa Komisyonu tarafından somut ve iddialı girişimler ortaya konmalıdır.

AB içerisinde işverenlerin talep ettiği niteliklere ilişkin karşılaştırılabilir ve kaliteli veri mevcut değildir. **Tüm Avrupa'da kullanılacak bir nitelik tahmin aracının geliştirilmesi gerekmektedir.** Ayrıca bu aracın istenilen etkiyi yaratması için eğitim müfredatları tasarlanırken ve sunulurken bu araçtan yararlanılması gerekmektedir.

Eğitim ve öğretim sistemlerinin kilit yetkinlikleri geliştirmeye daha çok odaklanması gerekmektedir. İstihdam edilebilirlik, **yüksek eğitim kurumlarının etkililiğini ölçme kriterlerine** eklenmelidir; bu sayede müfredatlar hazırlanırken, mezunların iş gücü piyasasındaki olanakları değerlendirebilmeleri hedef alınabilir.

Avusturya, Almanya ve Lüksemburg gibi ülkelerde iş temelli öğrenme, mesleki eğitim ve öğretim programlarının en yoğun bileşenidir. Bu ülkelerin gençleri iş dünyasına daha iyi hazırladığı ispatlanmıştır. AB son dönemde, mesleki eğitim öğretimin ve çıraklığın kalitesini ve görünürlüğünü artırmak adına övgüye değer adımlar atmıştır. Ancak, mesleki eğitim ve öğretimin cazibesini ve niteliğini artırmak için yapılacak daha çok şey

bulunmaktadır. Kapsamlı iş temelli öğrenmeden faydalanan mesleki eğitim ve öğretime kaydolmuş öğrenci sayısının artırılmasına daha çok odaklanılmalıdır. **Tüm AB içerisinde mesleki eğitim ve öğretim programları ile iş temelli öğrenme için somut bir hedef belirlenmelidir; bu kapsamda 2024 yılı itibariyle, mesleki eğitim ve öğretim gören öğrencilerin %50'sinin öğrenme sürelerinin önemli bir bölümünü iş yerlerinde geçirmesi hedeflenmelidir.** Bu oran şu an %25'tir.

Başlangıçtaki mesleki eğitim ve öğretim ile ilgili çabalara paralel olarak, Komisyon, yaşam boyu öğrenmeye ve çalışanların ilgili bilgi ve nitelikleri idame ettirmelerine yardımcı olacak **şirket içi sürekli eğitim ve öğretimin** önemini de göz ardı etmemelidir.

Avrupa'nın yüksek nitelikteki işçiler için cazibesini ve bu tür kişilerin üye devletler arasındaki hareketliliğini artırmak için, **Mavi Kart Direktifi** uygulaması ve bu direktifte **öngörülen revizyonların** etkisi çok yakından takip edilmelidir.

Öğrencilerin, akademik yüksek öğrenim programlarıyla mesleki eğitim ve öğretim programları arasında geçişler yapmasına imkan sağlayacak esnek yapılarla **yüksek öğrenim ve mesleki eğitim ve öğretim programları arasındaki geçirgenliğin ve sinerjinin daha fazla olması** sağlanmalıdır.

AYÇ'nin, gerçek anlamda şeffaflığa, yeterliliklerin daha iyi tanınmasına ve karşılaştırılmasına hizmet eden bir araç haline gelmesi için **takviye edilmesi gerekmektedir.**

Üçüncü ülke vatandaşlarının nitelikleri ve yeterliliklerinin değerlendirilmesi için, **AB Nitelikler Profili Aracı'nın**, uygulandığı ilk aylarda aracı kullanan farklı kullanıcıların tavsiyeleri de dikkate alınarak, güncellenmesi gerekmektedir.

4. Göçmenlerin Etkili Ekonomik Entegrasyonu

Bağlam

Son iki-üç yıldır süregelen mülteci krizi, öncelikle insani bir sınamadır. Bununla birlikte, tarih bizlere göçe kapılarını açan medeniyetlerin nihayetinde büyüüp zenginleştiğini göstermiştir. Avrupa'da benzer bir fayda görmek istiyorsak, göçmenlerin sosyal ve ekonomik entegrasyonlarını sağlamalıyız.

Niteliklere ilişkin mevcut eksiklikler ve bu soruna getirilecek çözümlerin bazılarının doğası gereği uzun soluklu olmaları dikkate alındığında, göçmenlerin ekonomik entegrasyonun sağlanması, AB iş camiasının yararına olacaktır. Bu süreç son derece zorlu olduğundan, AB'deki çeşitli kamu ve özel sektör paydaşlarını da içeren etkin, koordineli ve sağlam bir yaklaşım gerektirmektedir.

Tavsiyeler

2017 yılının Aralık ayında EUROCHAMBRES'in Avrupa Komisyonu ve diğer sosyal ve ekonomik ortaklarla imzaladığı "Entegrasyon için Avrupa Ortaklığı" belgesinden yola çıkarak, **mültecileri iş gücü piyasasına entegre etmek için AB seviyesinde kapsamlı ve çok paydaşlı bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.** Mültecilerin

niteliklerini erken dönemde etkili bir şekilde değerlendirmek, bu nitelikleri dil kursları ve mesleki eğitim ve öğretim programları aracılığıyla geliştirmek ve Avrupa Birliği genelindeki ilgili iş olanaklarıyla eşleştirmesini sağlamak amacıyla ilgili tüm paydaşların sürece dahil olması ve işbirliği yapması gerekmektedir. Bu sayede, mültecilerin ekonomik entegrasyonuna önemli katkıda bulunulur ve işletmelerin nitelik ihtiyaçları da giderilebilir.

Bununla bağlantılı olarak, KOBİ'lerin yalnızca göçmenleri değil diğer AB Üye Devletlerin'de uzun süredir işsiz bireyleri de entegre etmelerine yardımcı olacak bir **Entegrasyon Hibesi**'nin (*Integration Grant*) Avrupa Sosyal Fonu aracılığıyla oluşturulması gerekmektedir. Bu sürecin son derece karmaşık yapısı, küçük işletmelere olan maliyeti ve aynı zamanda AB için getireceği kaydadeğer kümülatif sosyo-ekonomik fayda düşünüldüğünde, bu süreç özel bir finansman kaynağını hak etmektedir.

5. Kullanılabilir ve Uygun Finansman Çözümleri

Bağlam

Teoride, KOBİ'lerin faaliyetlerini devam ettirmeleri ve geliştirmeleri için çeşitli borç ve özsermaye türlerinde birçok finansman aracına erişimi vardır. Uygulamada ise, KOBİ'lerin çoğu, halihazırda tanıdıkları kişiler ve kaynakların ötesine geçip yeni finansman türlerine erişmede hala zorluk çekmektedir. Bu durum, bilginin azlığını ve sınır ötesi sermaye akışlarının ne kadar kısıtlı olduğunu göstermektedir.

Finansal konularla ilgili engin bilgiye sahip olduklarını ifade eden girişimcilerin, daha az bilgili olduklarını ifade eden girişimcilerle karşılaştırıldığında, başarılı olma ihtimalleri daha fazladır. Bu anlamda, Hollanda Ticaret Odası tarafından 2016 yılında yapılan “Şirketi Kontrol Etmek (*In Control of the Company*)” adlı çalışmanın sonuçları dikkat çekicidir. Çalışmaya göre, Hollandalı girişimcilerin yarısı, kendi finans okuryazarlığına ve bilgisine güvenmemektedir.

KOBİ'lerin mevcut finansal gerçeğinden kaynaklanan zorluklara, sınır ötesi finansman, başka bir Üye Devlet'te yatırımcı arama ve fintech (*finansal teknolojiler*) gibi yeni teknolojileri anlayıp bunlara ayak uydurmadan gelen zorluklar da eklenmektedir.

Geç ödemeler halen daha birçok işletme için nakit akışı açısından önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Bu durum, yatırımların durdurulması, işten çıkarmalara ve hatta işletmelerin kapanması gibi çok önemli sosyo-ekonomik zincirleme etkiler yaratabilir. Geç ödemenin bilhassa sınır ötesi senaryolarda ciddi bir sorun olduğu görülmektedir; bu durum da tek pazarın işleyişi önünde bir engeldir. Birçok Üye Devlette en çok suçlanan kesim halen daha kamu yönetimleri olsa da çoğu zaman ticari ortaklarla mutabık kalınan ödeme koşullarına riayet edemeyen işletmeler de vardır.

Tavsiyeler

Avrupalı işletmelerin varlıklarını sürdürmelerine ve ölçeklerini büyütmelerine yardımcı

olmak için onların finansman araçları konusundaki bilgilerini artırma ihtiyacı mevcuttur. Hollanda Odası'nın çalışmasından yola çıkarak, AB, **Avrupa genelinde girişimcilerin finansal okuryazarlığını derinlemesine analiz eden** bir çalışmayı desteklemelidir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre yalnızca mevcut girişimciler için değil girişimci adayları için de özel destekler geliştirilebilir. Bunun bir parçası olarak, AB'de Odalar ve diğer iş desteği sağlayan taraflarla işbirliği içerisinde bir **Finansal Okuryazarlık Haftası** düzenlenmelidir.

Bazı Üye Devletler'de KOBİ'lerin banka finansmanı temin etmede yaşadığı zorluklar dikkate alındığında, **alternatif finansman kaynaklarının teşvik edilmesi ve kolaylaştırılması için daha fazla çaba gerekmektedir.** InvestHorizon gibi girişimlerden yola çıkarak, AB seviyesinde know-how ve en iyi uygulamaları yaymak bu alanda çok önemli değer yaratacaktır; dolayısıyla bir sonraki dönemde InvestHorizon gibi girişimlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

2003 yılındaki yasanın bir revizyonu olan 2011 **Geç Ödeme Direktifi'nin politika yapıcılar tarafından yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.** Geç ödemeleri önlemek ve küçük işletmelerin, kamu veya özel kuruluşlardan borçlarını tahsil ederken mutabık kalınan ödeme koşulları çerçevesinde bu borcu tahsil edebilmeleri için ellerini güçlendirmek amacıyla bu direktifin daha sağlam araçlarla donatılması gerekmektedir. Buna paralel olarak, politika yapıcılar, “dürtme (*nudge*)” teknikleri yardımıyla aynı olumlu etkiyi daha hızlı ve daha etkili şekilde verebilecek davranış tekniklerini araştırmalıdır.

Son olarak, işletmelerin finansmanı konusunun makro bir boyutu olduğu açıktır; ekonomi bütünüyle sıkıntı içerisindeyse, bu durum tıpkı 2008 krizinde ve sonrasında gördüğümüz gibi işletmelerin finansmana erişimi üzerinde kaçınılmaz bir zincirleme etki yaratır. Politika yapıcıların ve düzenleyicilerin sorumluluğu yalnızca finansal sektörün sağlıklı bir yapıda olmasını temin etmek değil aynı zamanda da **reel ekonomiyi gelecekteki olası krizlerin etkisinden korumaktır.**

6. AB Mevzuatının KOBİ Dostu Bir Şekilde Tasarlanması, Uygulanması ve İzlenmesi

Bağlam

Müreffeh bir pazar ekonomisi, serbest meslek sahibi girişimcilerden, büyük çokuluslu şirketlere kadar çeşitli işletmelerin yeterince temsil edildiği bir yapıya sahip olmalıdır. Farklı büyüklüklerdeki tüm bu işletmeler arasında, KOBİ'ler, büyük işletmelerle kıyaslandığında mevzuat yükleri ve idari yüklerden orantısız biçimde etkilenmektedir. Mevzuat gerekliliklerinden ötürü büyük bir şirket çalışan başına bir avro harcarken küçük bir işletmenin ortalamada 10 avroya kadar bir tutar harcadığı tahmin edilmektedir. Daha KOBİ dostu bir ortam sağlamak için Komisyon, 2008 yılına ait Küçük İşletmeler Yasası'nda 'önce küçük düşün' ilkesini ortaya koymuştur; bu ilkeye göre, mevzuat, KOBİ'lerin özellikleri ve ihtiyaçları göz önüne alınarak tasarlanmalıdır.

'KOBİ testi' (SME test) bu ilkeyi uygulamak için kilit araçtır. Maalesef, EUROCHAMBRES'in Avrupa Komisyonu'nun KOBİ testini uygulamasına dair değerlendirmeleri

(2011, 2013 ve 2017) uygulamada önemli zayıflıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Hem AB düzeyinde hem de ulusal düzeyde KOBİ testinin uygulanmasındaki hataların devam etmesi, ‘Avrupa ekonomisinin omurgası’ olarak kabul edilen KOBİ’ler için gereksiz ve aşırı yük yaratacak mevzuat girişimlerinin gündeme getirilmesi riskini artırarak politika yapımı sürecine zarar vermektedir.

KOBİ testleri ve ‘daha iyi düzenleme’ (*better regulation*) ve kanıta dayalı politika yapıcılığı ilkeleri kendi başlarına birer hedef değildir. Ama istihdam yaratma ve büyüme çok önemli hedeflerdir. Bu sebeple, AB’deki tüm işletmelerin %99’unu oluşturan ve istihdamın ve katma değer yarısından fazlasını yaratan KOBİ’lere dair mevzuatın KOBİ’ler üzerindeki etkilerinin derinlemesine analizine bağlı olarak oluşturulması AB’nin rekabet edebilirliği açısından çok önemlidir. Bu, seçime bağlı olamaz; mevzuat sürecinde ilerleme sağlarken bir ön koşul olmalıdır.

Tavsiyeler

Komisyon’un ‘Daha İyi Düzenleme’ kılavuz ilkeleri, iyi bir KOBİ testinin nasıl doğru şekilde yapılacağını ve ilgili paydaşlarla nasıl istişare edileceğini açıklamaktadır. Şu anda ihtiyaç duyulan, bu kılavuz ilkelerin doğru şekilde uygulanmasıdır. **KOBİ testlerinin** yalnızca bir kutuya işaret koyma çalışması olarak değil, **doğru şekilde yapılmasını sağlamak için ek desteğe ve daha sağlam bir denge ve denetim yapısına ihtiyaç vardır.** Etki değerlendirmeleri Mevzuat İnceleme Kurulu’na sunulmadan önce, belli bir dosyadan sorumlu olan yetkililere KOBİ testini yaparken daha fazla yardım sağlanmalıdır. Bunun yanında, Kurul da, bir etki değerlendirmesi hakkında olumlu görüş sunmadan önce **KOBİ testinin doğru şekilde yapılmış olup olmadığını daha sistematik şekilde doğrulamalıdır.**

Avrupa Parlamentosu ve Konsey’in Komisyon yasama tekliflerine getirdikleri, sıklıkla kayda değer değişikliklerin etkisini dikkatlice değerlendirme sorumlulukları bulunmaktadır. Her iki kurum, bu sorumluluklarını 2016 tarihli ‘Daha İyi Kanun Yapmaya Dair Kurumlararası Anlaşma’da teyit etmiştir ancak bu taahhütlerini uygulamaya nadiren dökmektedirler. Bir sonraki yasama döneminde, **hem Avrupa Parlamentosu hem de Konsey, etki değerlendirme performanslarını iyileştirmeli ve ‘önce küçük düşün’ ilkesine riayet etmelidir.**

7. Tüm Avrupa’da Girişimci Bir Zihniyetin Gelişmesini Teşvik Edecek Tedbirler

Bağlam

Ekonomik büyüme ve daha yüksek düzeylerde istihdam sağlamak için, Avrupa’nın daha fazla girişimciye ihtiyacı vardır. Bunun için, KOBİ dostu bir politika ve mevzuat ortamının ötesinde, girişimciliğin canlandırılması ve genç yaştan başlayarak girişimci bakış açısı ve niteliklerin geliştirilmesini gerektirmektedir.

Girişimcilerin gelişme gösterebileceği bir ortamın yaratılmasıyla beraber, girişimcilik eğitimi Avrupa Komisyonu’nun 2020 Girişimcilik Planı’nın üç sacayağından biridir. Komisyon’un girişimcilik eğitime yaptığı vurgu ve tüm gençlerin zorunlu eğitimlerini tamamlamadan önce uygulamalı girişimcilik eğitimi alması yönündeki tavsiyesine rağmen, Avrupa’da girişimcilik eğitimlerinin alınması anlamında halen kat edilmesi

gereken çok yol vardır.

Girişimcilik, yalnızca idari yüklerin ve mevzuat yüklerinin kaldırılmasıyla değil, aynı zamanda girişimcilerin toplum içerisindeki rollerinin tanınması ve girişimciliğin faydaları hakkında farkındalığın artırılmasıyla daha cazip hale getirilmelidir. ‘AB ve ötesinde girişimcilik’ adını taşıyan bir Eurobarometer anketine katılanların çoğunun girişimcilere dair olumsuz bir algı taşıdığı düşünülecek olursa, bu hususun önemi açık hale gelmektedir.

Mevcut COSME (*İşletmelerin ve KOBİ’lerin Rekabet Edebilirliği*) programı altında, en önemlisi, yeni ve kendini geliştirmek isteyen bir girişimcinin altı aya kadar bir süre ile başka bir katılımcı ülkede deneyimli bir girişimci tarafından ağırlandığı, Genç Girişimciler için Erasmus programı olmak üzere, girişimciliği destekleyen pek çok eylem vardır. COSME, aynı zamanda, kadınlar ve göçmenler gibi, girişimci nüfus içerisinde yeterince temsil edilmeyen spesifik gruplara da eğilmektedir.

Tavsiyeler

Bir sonraki mali dönemde yeterli finansmanın sağlanması ile, **Genç Girişimciler için Erasmus** gibi başarılı programlar genişletilmeli ve geliştirilmelidir.

Eğer AB daha fazla girişimci üretecekse, AB vatandaşlarının girişimci zihniyetini ve niteliklerini edinmesi gerekmektedir. Bu nedenle, ilköğretim ve liseden mesleki eğitim ve üniversiteye, **eğitimin tüm seviyelerinde müfredatlara girişimcilik eğitiminin** dahil edilmesi temel bir gerekliliktir. Buna eşit derecede önemli başka bir husus ise girişimciliği desteklemeyi amaçlayan programların tasarlanması ve sunulması sürecine **iş dünyasının da dahil edilmesidir**.

Girişimcilik eğitiminin önemi, son yıllarda, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve KOBİ Elçileri Ağı (*SME Envoy Network*) tarafından düzenli olarak vurgulanmış, ancak henüz yeterince somut bir ilerlemeye dönüştürülemediği. Bu sebeple, EUROCHAMBRES olarak önemli ölçüde ilerleme sağlayabilmek için daha güçlü bir taahhüt çağrısında bulunmakta ve özellikle, Konsey’in Avrupa Komisyonu’nun 2016 yılına ait Girişimcilik Yetkinlik Çerçevesi’ne (*Entrepreneurship Competence Framework*) dayalı bir Tavsiye Kararı almasını tavsiye etmekteyiz.

Eğitimin ötesinde, girişimciliğin toplumun tüm kesimlerinde daha etkili şekilde teşvik edilmesine yönelik genel bir ihtiyaç söz konusudur. Bir ‘**Avrupa Girişimcilik Yılı**’nın tesis edilmesi bu hedefe olumlu katkıda bulunacaktır ve bunun bir sonraki AB döneminde gerçekleşmesi gerekmektedir.

8. İşletmelerin Kurulması ve Büyümesini Kolaylaştıran Bir Ekosistem

Bağlam

Şu anda AB’nin bir çok noktasında iyi işleyen bir yeni kurulan işletme (*start-up*) ekosistemi mevcuttur. Bu, geçmiş yıllarla kıyaslanınca olumlu bir gelişmedir. Ancak, yine de, pek çok yeni işletmenin ömrü kritik ilk birkaç yılın ötesine geçememektedir. Dahası, yeterince şirket ‘yeni kurulmuş olma’ aşamasından ‘ölçek büyütme’ safhasına

geçememektedir. Örneğin, KDV düzenlemelerine dair, (sınır ötesi) mevzuat gereklilikleri ve idari gerekliliklerin karmaşıklığı, başarısızlık korkusu, finansman bulmada, doğru iş ortaklarıyla bağlantı kurmada ve vasıflı işçiler bulmadaki güçlükler yeni kurulan işletmelerin devamlılığı veya gelişiminin önündeki engellerden bazılarıdır. Bunun farkına varan Komisyon, Kasım 2016'da Yeni İşletme ve Ölçek Büyütme Girişimi (*Start-up and Scale-up Initiative*) belgelerini yayınlamıştır. Bu girişimler, ortak pazarda yeni kurulan ve ölçeklerini büyütme gayretinde olan işletmelerin önündeki engellerin kaldırılması; ortaklıklar için daha iyi olanakların, ticari fırsatların ve niteliklerin yaratılması ve finansmana erişimin kolaylaştırılması etrafında temellenmiştir.

2016 yılında gerçekleşen Avrupa Şirketler Meclisi'nde de mikro işletmeler için alınmış bazı özel tedbirlerin kasıtsız olarak olumsuz bir etkisi olabileceğinin altı çizilmiştir: İşletmelerin %82'si idari, mevzuata ilişkin veya mali muafiyetlerin işletmelerin büyüme anlamında cesaretlerini kırdığını ifade etmiştir.

Pek çok Oda, yeni kurulan işletmeler ve ölçeğini büyütme çabalayan işletmelere aktif olarak destek sağlamaktadır. Kısa süre önce yapılan bir araştırmaya göre, Odalar, şirketlerin girişimcilik ve inovasyon ekosistemindeki diğer paydaşlarla bağlantı kurmasını sağlayan ve onlara mentörlük ve koçluk fırsatları ve aynı zamanda danışmanlık ve kapasite geliştirme hizmetleri sunan pek çok farklı girişim sağlamaktadır. Bu hizmetler sıklıkla Avrupa İşletmeler Ağı'yla (*Enterprise Europe Network*) işbirliği içerisinde sunulmaktadır.

Odaların ev sahibi örgütlerin yaklaşık %30'unu temsil ettiği Avrupa İşletmeler Ağı, KOBİ'lerin uluslararası hale gelmesi, büyümesi ve inovasyon gerçekleştirmesine yardımcı olma anlamında büyük katkı sağlamaktadır.

Tavsiyeler

Eğer daha geniş ölçekli olumlu bir etki sağlaması isteniyorsa, AB rekabet edebilirliğinin temel unsurlarının AB genelinde daha tamamlayıcı bir şekilde geliştirilmesi gerekmektedir. Hem şirket hem de yatırımların ölçeklendirilebilirliği için pazara erişim büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, insanlar, sermaye, mal ve hizmetler ve aynı zamanda çevrimiçi ve çevrimdışı bir tek pazar yönünde gerçek anlamda ilerleme sağlamak, ölçek büyütme imkan sağlayacak bir Avrupa için vazgeçilmezdir. Daha önce bahsedilmiş olduğu üzere, üye devletlerin **mevcut ortak pazar kurallarını etkili şekilde iç hukuklarına aktarması ve iş dostu şekilde uygulaması** bu ilerlemenin sağlanması için bir ön gerekliliktir ve Komisyon bunun yapılmasını sağlamak için kesin bir çaba göstermelidir.

Buna bağlı olarak, Sermaye Piyasaları Birliği, Dijital Tek Pazar ve Tek Pazar Stratejilerinde yer alan hedeflerin takibi ve gerçekleştirilmesini sağlamak çok önemlidir. Tüm AB'de daha dinamik bir sermaye piyasası, 'varsayılan olarak dijital' yaklaşımı ve mal ve hizmetler için hem çevrimiçi hem de çevrimdışı olarak daha bütünlüklü ve işleyen bir tek pazar olmaksızın, AB seviyesinde alınabilecek diğer girişimler etkisiz kalacak ve amacına ulaşamayacaktır.

Muafiyetler veya diğer yardımcı tedbirler öngörülürken, bunların münferit işletmelerin gelişimi ve bir bütün olarak ekonomi üzerindeki potansiyel olumsuz sonuçlarının dikkatlice göz önüne alınması gerekmektedir.

AB içerisinde ve ötesinde uluslararasılaşmak isteyen KOBİ'ler, ister yenilikçi kabul edilsin ister edilmesin, **Avrupa İşletmeler Ağı**'nın hizmetlerinden istifade etmeye devam etmelidir çünkü bu işletmeler önemli bir sosyoekonomik katkı sağlamaktadır. Ağın yönetim süreci Avrupa Komisyonu ve diğer ev sahibi örgütlerin eş sahipliğini temsil etmelidir.

KOBİ'lerin ekonomik büyüme, istihdam yaratma ve rekabet edebilirlik için önemi düşünülecek olursa, **KOBİ'lerin bir sonraki Çok Yıllı Mali Çerçevenin merkezinde olması gerekmektedir.**

9. Başarısızlık Sonrası İkinci Bir Şans ve İşletme Devrinin Kolaylaştırılması

Bağlam

Komisyon'un elindeki rakamlara göre, her iki işletmeden biri ilk beş yılında iflas etmekte ve AB'de ödeme aczi sebebiyle doğrudan iş kaybı yılda 1,7 milyona ulaşmaktadır. İflas, genelde yönetim hatalarına atfedilmektedir. Süreç içinde şirketler ve serbest meslek sahibi girişimciler, likidite durumları hakkında ne kadar erken rehberlik alırlarsa, o kadar faydalı olacaktır.

Başarılı olma potansiyeli taşıyan bir işletmenin sahipliğinin devredilmesi hem satıcı hem de alıcı için avantajlıdır ve alıcı için bir işletme kurma alternatifi olabilir. Aynı zamanda, diğer türlü kapanacak olan bir işletmenin sürdürülebilirliğini sağlamak sosyoekonomik açıdan da verimlidir. Diğer taraftan, bir işletmenin devri, mali, yasal, idari ve elbette sosyal ve duygusal pek çok yönü olan çetrefilli bir süreçtir. Bu zorluklar, aile işletmelerinin aile içinde devrinde de ortaya çıkmaktadır. İşletme devri, AB'de her yıl 700.000 şirketi ve milyonlarca işi etkilemektedir.

Tavsiyeler

EUROCHAMBRES, şu anda, zorluk yaşayan girişimcilere erken destek sağlamayı ve ikinci kez işletme kuracaklara yardım etmeyi amaçlayan, AB tarafından finanse edilen iki proje içerisinde yer almaktadır. **Ödeme aczinin önlenmesine odaklanan hedefli eylemler**, ödeme aczi yasal çerçevesinin Avrupa düzeyinde uyumlaştırılmasından daha etkilidir. Avrupa'nın her yerinde önleme merkezlerinin geliştirilmesi sürecine devam edilmesi için, Odalara uygun düzeylerde AB finansmanı sağlanmalıdır. Daha stratejik bir seviyede, Avrupa Komisyonu aynı zamanda bu tür merkezlerin bağlantılı olması ve deneyim, uygulama, vs. paylaşmasını sağlama yönünde de değerli bir rol oynayabilir.

Alacaklıların, bir veya daha fazla borçluyu içeren ödeme aczi işlemlerinin başlaması hakkında vakitlice ve şeffaf bir şekilde bilgilendirilmesini sağlamak için, EUROCHAMBRES aynı zamanda **ulusal ödeme aczi kayıtları arasında elektronik bağlantının** sağlanması için ciddi şekilde çaba gösterilmesi çağrısında bulunmaktadır. Bu, bilhassa, sınır ötesi durumlarda faydalı olacaktır; zira bu şekilde alacaklılar başka bir üye devlette bulunan borçlularına karşı bir ödeme aczi işleminin açılması hakkında bilgilendirilebilir. Beta sürümü İtalyan Ticaret Odalarını içeren bir pilot projeye geliştirilmiş ve Avrupa e-Adalet Portalı üzerinden erişilebilen böyle bir kayda erişim ve

bu kaydın anlaşılması kolay olmalıdır.

Bazı üye devletler işletme devri alanında diğerlerinden daha ileridedir ama bu işlemlerde genel olarak bir iyileşmenin olması herkesin faydasına olacaktır. Bu noktada, bu zamana dek karmaşıklığı sebebiyle büyük oranda ele alınmamış olan, potansiyel olarak, bir sınır ötesi bileşen de bulunmaktadır. **AB, işletme devrine dair ilerleme ve deneyim paylaşımının kolaylaştırılması anlamında değerli bir koordinasyon rolü oynayabilir.** Malta Dönem Başkanlığının Mayıs 2017’de Rekabet Edebilirlik Konseyi’ne sunmuş olduğu raporda bu hususla ilgili spesifik öneriler mevcuttur ve bir sonraki dönemde Komisyon, Avrupa Parlamentosu ve Konsey bunları takip etmelidir.

10. Risk Alma İmkkanı Sağlayan ve İnovasyonu Teşvik Eden Ekonomik ve Hukuki Çerçeve

Bağlam

İnovasyon; büyüme, rekabet edebilirlik ve gelişmiş verimliliğin ana kaynağıdır. Durum böyleyken, inovasyon AB’nin ekonomik kalkınma, politika yapma ve prosedürlerinin merkezinde yer almalıdır. Son yıllardaki bütçe kısıtları, hem kamu sektörünün hem de özel sektörün inovasyona yönelik yatırımlarını sınırlamıştır. İnovasyon, kısa vadeli kazanımlar için değil, uzun dönemli faydalar için yapılır ama bunun politika yapıcıları, AB’de inovasyonu geliştirmek için gerekli süreç, kaynak ve kuralları uygulamaya koymaktan caydırmaması gerekmektedir.

İnovasyon büyük oranda teknolojik gelişmelerle ilişkili olma eğiliminde olsa da, politika yapııcılar; süreçler, iş modelleri ve sosyal inovasyonu da içeren daha geniş bir vizyona sahip olmalıdır. Durum böyleyken, inovasyonu geliştirmeye yönelik politikalar Ar-Ge finansmanının ötesine geçmekte ve aynı zamanda ortak pazar, dijital altyapı, şirketler hukuku, eğitim, altyapı, kamu sektörü reformu, ticaret ve uluslararasılaşmayı da içermektedir.

Temel olarak, AB’de inovasyon yalnızca eğer politika yapııcıların kendileri de yenilikçi ve risk almaya istekli olursa gerçekleşecektir. Aynı zamanda, iş dünyasıyla birlikte çalışarak doğru politikaların doğru şekilde uygulandığından emin olmaları gerekmektedir.

Tavsiyeler

EUROCHAMBRES, **İşletme Deneyim Programı**’nın canlandırılmasını ve kapsamının genişletilmesini savunmaktadır. Bu girişim, daha önce Avrupa Komisyonu’nun bir biriminden kıdemli yetkililerin küçük bir işletmede vakit geçirerek KOBİ’lerin zorlukları, fırsatları ve temel rekabet edebilirlik etkenlerini daha iyi anlamalarını sağlamıştır. Kapsam, çok sayıda Komisyon biriminden yetkilileri içerecek şekilde genişletilmelidir. İş ortamının onun hakkında onu etkileyen kararlar alanlar arasında daha iyi anlaşılmasını sağlamak için benzer girişimler Avrupa Parlamentosu ve ulusal idareler nezdinde de göz önüne alınmalıdır. Odalar böyle planlamaları kolaylaştırabilmek için biçilmiş kaftandır.

Böyle bir uygulamanın diğer tarafındaysa politika çaprazlaması yapılmalı ve iş dünyasından uzmanların doğrudan girişimcilik meseleleriyle ilgili AB kurumlarında roller

alması için daha geniş bir kapsam sağlanmalıdır.

Ulusal vergi sistemleri, inovasyon ve Ar-Ge dostu olmalıdır; bu nedenle, AB, bu alanda üye devletler arasında en iyi uygulamaların paylaşılması ve teşvik edilmesini kolaylaştırmalıdır.

Verimli, uygun fiyatlı patent rejimi, işletmelerin küresel olarak inovasyon yapabilmeleri ve rekabet edebilmeleri için temel bir etkidir. Bu sebeple Odalar uzun yıllardır Üniter Patent girişiminin güçlü destekçisi olmuştur. 1970’lerde Üniter Patent üzerine yapılan çalışmalara devam edilmesi gerekmektedir. Avrupa patent sisteminde böyle önemli bir reformun zamanı gelmiş de geçmektedir; böyle bir reform rekabet edebilirliği artıracak ve AB’ye doğrudan yabancı yatırımı teşvik edecektir. İşletmeler 50 yıldır bunu beklemektedir ve bu reformun artık herhangi bir gecikme olmadan yapılması hayati önem taşımaktadır.

11. Gelişmiş, Birbiriyle Bağlantılı ve Erişilebilir Dijital Altyapı

Bağlam

Dijitalleşme, Avrupalı işletmeler için temel bir başarı etkenidir. Ancak halen pek çok şirket için internet bağlantısallığı geliştirmekte olan iş modelleri ve temayüllerinden tam anlamıyla istifade etmelerine izin vermeyecek kadar yetersiz düzeydedir. Siber güvenlik, bilhassa kendi özel ‘Bilgi Teknolojisi’ birimleri olmayan küçük şirketler için bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Daha öncesinde bahsedilmiş olduğu üzere, dijitalleşmede de nitelikli istihdam gereklidir ve KOBİ’ler özellikle bu alanda destekten faydalanabilir.

Tavsiyeler

Hizmet ve ürün pazarlaması için **yüksek performans gösteren ve güvenli internete erişim**, giderek, işletmelerin rekabet edebilirliği için bir ön koşul haline gelmektedir. Avrupa Bağlantı Fonu (*Connecting Europe Facility*) ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, ister kıtalararası ister bölgesel olsun, gerekli altyapı için finansman sağlamaktadır. Bu fonlar geniş bandın yaygınlaştırılmasına daha fazla odaklanmalıdır.

İnternet güvenliğine dair bir Avrupa yaklaşımı gereklidir. Siber Güvenlik Kamu-Özel Ortaklığı (*Cyber Security PPP*) ve devam eden çalışmaların bulgularına dayalı olarak, Avrupa Birliği Ağ ve Bilgi Güvenliği Ajansı’na, üye devletlerle işbirliği içerisinde, **siber suçlarla etkili şekilde mücadele etmek, olası büyük ölçekli saldırılara karşı koymak ve etkilenen şirketlere hızlı ve doğrudan yardım sağlayabilmek** için yetki verilmelidir.

Eğer işletmeler erişemiyor ve tam olarak yararlanamıyorsa, en iyi altyapı dahi işlevini yerine getiremiyor demektir. **Şirketlerin, bilhassa KOBİ’lerin dijital altyapıdan tam fayda sağlayabilmesi için** AB seviyesinde daha fazla destek sağlanmalıdır. Bu destek, aşağıdakilerle başlamalıdır:

- Dijital dönüşümü kolaylaştırmak için KOBİ’ler ve çalışanlarına yönelik eğitim programları,
- Şirketlerin ve bölgelerin kaynaklarının, üniversiteler, araştırma

merkezleri ve iş kuluçka ve hızlandırma merkezlerinden oluşan inovasyon ‘hub’larında daha etkili şekilde toplanması ve,

- Şirketlerin, Genel Veri Koruma Tüzüğü gibi, dijital ekonomiye ilişkin yeni yasal gerekliliklere riayet edebilmeleri için onlara daha iyi destek verilmesi.

12. Enerji ve Hammadde Arzının Uygun Fiyatlı ve Güvenli Olması

Bağlam

Rekabetçi, sürdürülebilir ve güvenli enerji arzı önümüzdeki yılların en önemli sosyal ve ekonomik güçlüklerinden biri olacaktır. Özellikle düşük karbonlu ve daha yenilenebilir enerji temelli bir ekonomiye geçiş bağlamında, işletmeler her zaman uygun fiyatlı ve güvenilebilir enerji kaynaklarına erişime ihtiyaç duymaktadır. AB, aynı zamanda, tam işleyen bir döngüsel ekonomiye doğru ilerlemektedir; bu süreç içerisinde atık, değerli temel bir kaynak haline gelmektedir. Her iki gelişme de AB işletmeleri için büyük bir potansiyel içermektedir ama küresel rekabet edebilirliği geliştirmek, ekonomik büyümeyi tetiklemek ve yeni işler yaratmak için doğru çerçeve koşulların getirilmesini gerektirmektedir.

Tavsiyeler

Tüketiciler için maliyetleri düşük tutmak ve enerji geçişi için kamu desteğinin muhafazasına yardımcı olmak için, pazar odaklı bir yaklaşımın enerji piyasalarına sıkı bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Ayrıca, yatırımların en büyük ekonomik etkiyi yaratabilecekleri yerlere yapılmasını sağlamak amacıyla, AB'nin maliyet etkin bir **yenilenebilir enerjiler için Avrupa destek planı** yaratması gerekmektedir.

Özellikle **ikincil hammaddelere güvenin** (örneğin, kalite standartları vasıtasıyla) artırılması ve **yeşil teknolojilere yatırım için daha iyi çerçeve koşulların** (örneğin, alternatif finansman yöntemlerinin geliştirilmesi ve yeterli kamu desteğinin sağlanması için tedbirlerin alınması gibi yöntemler vasıtasıyla) sağlanması ile, Döngüsel Ekonomi, aktif olarak KOBİ'leri de içermelidir. Özel ve kurumsal yatırımcıların Avrupa'da inovasyon teknolojilerine yatırım yapmak amacıyla gerekli araçlarla donanması için standartlaştırılmış ve güvenilir sürdürülebilir finans araçlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

İkincil hammadde piyasalarında sınır ötesi ticaret, AB içerisinde halen mevcut mevzuat engellerinin kaldırılmasıyla, kolaylaştırılmalıdır. Bilhassa, ulusal atık kriterleri etkinleştirilmeli ve kimyasal, atık ve ürün mevzuatındaki çelişkili kuralların üzerine gidilmelidir.

Bu belgeye şu linkten erişebilirsiniz: bit.ly/12rights

EUROCHAMBRES Girişimci Hakları Beyannamesi, 26 Nisan 2018'de kurumun 60'ıncı yıl kutlamalarında AB kurumlarına sunulmuştur.